

بودجه ۳۰۰ همت کسری دارد

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: سال گذشته ۲ میلیارد دلار بنزین وارد کردیم، و این در حالی است که برای سال ۱۴۰۱ پیش بینی ۹ میلیارد دلار صادرات داشتیم.
حمیدرضا حاجی بابایی در گفتوگویی تلویزیونی اظهار داشت: ما در ۴ سال گذشته ۸۴ میلیون لیتر در روز مصرف بنزین داشتیم که اکنون به مصرف ۱۲۰ میلیون لیتر در روز رسیده‌ایم، بنابراین علاوه بر اینکه تولید بنزین کشور کفایت نمی‌کند؛ سال گذشته ۳ میلیارد دلار هم بنزین وارد کردیم و این در حالی است که برای سال ۱۴۰۱، پیش بینی ۹ میلیارد دلار صادرات بنزین داشتیم. وی افزود: اکنون در سال ۱۴۰۳، ۱۴۰۰ تن بنزین به همان نرخ ۱۵۰۰ تومان در هر لیتر باقی مانده حال آنکه در سال ۹۸ بنزین را با همین نرخ ۱۵۰۰ تومان بفروش می‌رساندیم و به هر کمیته‌امدادی ۱۰۰ هزار تومان یارانه می‌دادیم و امسال به حساب این افراد ۹۰۰ هزار تومان واریز می‌کنیم یعنی این رقم ۹ برابر شده است. رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: سال ۱۳۹۸؛ ۲۰۰ همت یارانه نان می‌دادیم و امسال قرار است این رقم به ۱۸۰۰ همت برسد یعنی ۹ برابر شده است. وی تصریح کرد: سال ۴۵۹۸ هزار تومان به مردم یارانه می‌دادیم و اکنون به ۴۰۰ هزار تومان رسیده، یعنی حدود ۹ برابر شده است. سوال اینکه آیا قرار است معجزه اتفاق بیفتد؟

گروه اقتصادی: اجرای پایه‌های جدید مالیاتی در سال جدید در حالی صورت می‌گیرد که با چالش‌های بسیاری در بخش سخت‌افزاری و نرم‌افزاری وقوانین مواجه است. گسترش طرح‌های مالیاتی-به دنبال قطع درآمدهای نفتی در سال های گذشته قوت بیشتری یافت و به گفته دولت این رقم در سال ۱۴۰۳ حدودا ۵۰ برابر شده است که به گفته بسیاری از کارشناسان بر خلاف تاکید مسئولان بر حمایت از تولید و تلاش برای جهش تولید است. افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده به ۱۰ در صد از ۹ فروردین سال جاری از نرخ پیشین آن با رقمی حدود ۹درصد فشار مضاعفی است که در کنار دیگر مالیات‌های وضع شده بر چرخه تولید تا توزیع اعمال می‌شود و باعث فشار بیشتر به تولیدکننده و مصرف کننده خواهد شد و به گفته برخی از کارشناسان در برخی از موارد منجر به پرداخت مالیات‌های مازای می‌شود که تولیدکنندگان را با مشکلات بسیار روبرو می‌کند.

▪ **پیچیدگی های طرح های مالیاتی در کشور**

به گزارش «تجارت»، عدم تحقق درآمدهای دولت موجب شدت دولت بسیار با عجله و بدون بررسی‌های جامع اقدام به تصویب و اجرای طرح‌های مالیاتی کند و در این راستا با مشکلات بسیاری نیز مواجه است، اجرای طرح مالیات بر ارزش افزوده نیز یکی از جمله طرح‌های مالیاتی به شمار می‌آید که در ایران به دلیل پیچیدگی‌های بسیار، از جمله معافیت‌ها و استثناء‌های زیاد، برای کسب و کارها و مشران پیچیده شده است که ممکن است باعث ایجاد ابهامات و تنش‌های مالیاتی شود. تغییرات مکرر در قوانین مالیاتی و عدم استقرار قوانین ثابت می‌تواند برای کسب و کارها و شرک‌تها مشکلات ایجاد کند و باعث عدم اطمینان در برنامه‌ریزی مالیاتی آنها شود. این گزارش می‌افزاید؛ مواردی همچون تأخیر در بازپرداخت مالیات توسط دولت، می‌تواند برای کسب و کارها و شرک‌تها مشکلات مالی ایجاد کند و به تأخیر اقتصادی منجر شود.

همچنین کمبود تسهیلات مالیاتی و کاستی‌های مربوط به امور مالیاتی می‌تواند برای کسب کارها و شرک‌تها مشکلاتی را به وجود آورده و فشار مالی را افزایش دهد. این مشکلات باعث می‌شود که اجرای مالیات بر ارزش افزوده در ایران به چالش‌های زیادی برخورد کند و نیاز به اصلاحات جدی در سیستم مالیاتی دارد.

بودجه ۳۰۰ همت کسری دارد

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: سال گذشته ۲ میلیارد دلار بنزین وارد کردیم، و این در حالی است که برای سال ۱۴۰۱ پیش بینی ۹ میلیارد دلار صادرات داشتیم.
حمیدرضا حاجی بابایی در گفتوگویی تلویزیونی اظهار داشت: ما در ۴ سال گذشته ۸۴ میلیون لیتر در روز مصرف بنزین داشتیم که اکنون به مصرف ۱۲۰ میلیون لیتر در روز رسیده‌ایم، بنابراین علاوه بر اینکه تولید بنزین کشور کفایت نمی‌کند؛ سال گذشته ۳ میلیارد دلار هم بنزین وارد کردیم و این در حالی است که برای سال ۱۴۰۱، پیش بینی ۹ میلیارد دلار صادرات بنزین داشتیم. وی افزود: اکنون در سال ۱۴۰۳، ۱۴۰۰ تن بنزین به همان نرخ ۱۵۰۰ تومان در هر لیتر باقی مانده حال آنکه در سال ۹۸ بنزین را با همین نرخ ۱۵۰۰ تومان بفروش می‌رساندیم و به هر کمیته‌امدادی ۱۰۰ هزار تومان یارانه می‌دادیم و امسال به حساب این افراد ۹۰۰ هزار تومان واریز می‌کنیم یعنی این رقم ۹ برابر شده است. رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: سال ۱۳۹۸؛ ۲۰۰ همت یارانه نان می‌دادیم و امسال قرار است این رقم به ۱۸۰۰ همت برسد یعنی ۹ برابر شده است. وی تصریح کرد: سال ۴۵۹۸ هزار تومان به مردم یارانه می‌دادیم و اکنون به ۴۰۰ هزار تومان رسیده، یعنی حدود ۹ برابر شده است. سوال اینکه آیا قرار است معجزه اتفاق بیفتد؟

در گزارش «تجارت» آسیب‌های افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده بررسی شد؛

تحمیل تورم به کسب و کارها

▪ **عطف به ماسبق در مالیات بر ارزش افزوده**

از سوی دیگر باوجود اینکه تاریخ اجرای مصوبه یک درصدی بیشتر مالیات بر ارزش افزوده از ۹ فروردین سال ۱۴۰۳ اعلام شده است، اما برخی از خریداران محصولاتی مانند خودرو که در سال گذشته واریزی کامل را انجام داده اند، باز هم ملزم به پرداخت یک درصد مالیات بیشتر در سال جاری شده‌اند که برخلاف قوانین در این حوزه تلقی می‌شود. به عبارتی نکته این است که در تاریخ ۹ فرودین سال ۱۴۰۳ بود که سازمان امور مالیاتی در اطلاعیه‌ای از افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده به میزان یک واحد درصد (از ۹٫۹ درصد به ۱۰ درصد) خبر داد که «به موجب بند (ر) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور، نرخ مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده به میزان یک واحد درصد به عنوان سهم دولت افزایش یافته است.

▪ **مشکلات طرح‌های مالیاتی از زبان نماینده مجلس**

در این راستا مهرداد گودرزوند به عنوان عضو کمیسیون برنامه

ابلاغ دستور العمل اخذ ضمانت‌نامه بانکی

دستورالعمل جامع اصلاحی نحوه اخذ ضمانت‌نامه بانکی در تمام رویه‌های گمرکی در سال ۱۴۰۳ ابلاغ شد. محمد رضوانی فر رئیس کل گمرک ک ایران گمرک ایران در بخش‌نامه‌ای، دستورالعمل جامع اصلاحی نحوه اخذ ضمانت نامه بانکی در تمام رویه‌های گمرکی در سال ۱۴۰۳ را ابلاغ کرد. در این دستورالعمل نحوه اخذ ضمانت نامه حقوق ورودی موضوع ماده ۶ قانون امور گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده جهت واحدهای تولیدی، بازرگانی و فعالان مجاز اقتصادی در سطوح مختلف و شرک‌تهای تولیدی دانش بنیان و امکان پذیرش ضمانت نامه بانکی جهت مالیات بر ارزش افزوده جهت اظهارنامه‌های اظهار شده تا پایان مهرماه با سر رسید ۱۵ بهمن ۱۴۰۳ اعلام و پذیرش عوارض صادراتی منوط به اعلام نظر و استعلام از مراجع ذیربط شده است. همچنین نحوه اخذ ضمانت نامه بانکی در رویه‌های ورود موقت، ورود موقت برای پردازش، کالا‌های صادراتی مشمول عوارض، ترانزیت داخلی، ترانزیت خارجی، انبارهای اختصاصی، ضمانت نامه جهت اخذ مابه التفاوت، نحوه اخذ تعهد ذیخسابی و ترخیص نسیمه اعلام شده است.

مالیات بر ارزش افزوده را از مصرف کننده اخذ کرده و به خزانه واریز کند. به گفته این کارشناس این اقدام به منظور تنظیم بازار صورت می‌گیرد تا با کنترل دست به دست شدن نقدینگی بتوان میزان تقاضای کالا در جامعه را کنترل کرد. این کارشناس امور مالیاتی در پاسخ به اینکه با توجه به افزایش ۵۰ درصدی مالیات در لایحه بودجه سال آینده آیا چنین رویکردی باعث ایجاد مشکل برای بخش تولید نمی‌شود گفت: هر چند نباید بودجه تورم زایی به جامعه اریه شود اما به نظر می‌رسد با توجه به افزایش یک درصدی مالیات بر ارزش افزوده به عنوان درآمدی پایدار و بی دردسر که معمولاً روی کالاها می‌آید و عموماً وصل می‌شود در کنار شناسایی افراد مالیات گریز تحقق درآمدهای مالیاتی در بودجه سال آینده می‌تواند دست یافتنی شود.

▪ **پرداخت دوباره مالیات غیرقانونی و قابل استرداد است**

او درباره ار سال پیامک الزام به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در سال جاری برای برخی از خریداران کالا‌هایی مانند خودرو که در سال گذشته اقدام به خرید کرده اند گفت: این قانون از سال جاری قابلیت اجرایی دارد و کالا‌هایی که در سال گذشته خریداری شده و صورت‌حساب آن صادر شده ملزم به پرداخت مالیات ۱۰ درصدی قیمت کارخانه در سال جاری نیستند، و علاوه بر این چنانچه خریداری در فرآیند خرید کالا‌یی ملزم به پرداخت دوباره مالیات بر ارزش افزوده شده است قابل پی گیری و استرداد است.

▪ **چالش‌های اجرای مالیات بر ارزش افزوده**

بر اساس این گزارش برخی از کارشناسان معتقدند؛ مالیات بر ارزش افزوده می‌تواند تورم را تحت تأثیر قرار دهد، زیرا ممکن است با افزایش هزینه‌ها برای کسب و کارها، این افزایش هزینه‌ها به مصرف کنندگان منتقل پیدا کند و باعث افزایش قیمت‌ها شود. اما تأثیرات مالیات بر ارزش افزوده بر تورم به شدت وابسته به سیاست‌های دولت و نحوه اجرای آن است. معایب اجرای مالیات بر ارزش افزوده شامل مواردی مانند افزایش قیمت‌ها برای مصرف کنندگان، افزایش هزینه‌ها برای کسب و کارها، امکان تجاوزه به مالیات و افزایش ارزش افزوده غیر قانونی، و ممکن است تأثیرات ناخاسته بر کسب و کارهای کوچک و متوسط داشته باشد.

صندوق توسعه ملی به دنبال سرمایه گذاری است نه مالکیت

ملی، این بدهی میراث یک دولت و در دولت نیست، بلکه میراثی است که از دولت‌های مختلف به ارث رسیده است.

▪ **تفویت سرمایه گذاری با هدف استیفای حقوق صندوق**

در چنین شرایطی پیشنهاد صندوق توسعه ملی به، هیچ وجه نقد‌های مخالفان را تأیید نمی‌کند؛ بلکه همسو با نیات آنها و در جهت استیفای حقوق صندوق خواهد بود. از سوی دیگر در شرایطی که کشورهای همسایه از میادین مشترک در خ‌لا حضور سرمایه‌گذار بهره‌بردار می‌کنند، صندوق توسعه ملی پیشنهاد داد تا نه به عنوان دخالت در امور شرکت ملی نفت و شرک‌تهای حفاری، بلکه به عنوان یک نهاد مالی، با

کارگیری روش HOP –مجوز سرمایه‌گذاری داشته باشد. همانطور که غضنفری نیز در مصاحبه‌های مطبوعاتی خود در چنین شرایطی پیشنهاد صندوق توسعه ملی به، هیچ وجه نقد‌های مخالفان را تأیید نمی‌کند؛ بلکه همسو با نیات آنها و در جهت استیفای حقوق صندوق خواهد بود. از سوی دیگر در شرایطی که کشورهای همسایه از میادین مشترک در خ‌لا حضور سرمایه‌گذار بهره‌بردار می‌کنند، صندوق توسعه ملی پیشنهاد داد تا نه به عنوان شرکت ملی نفت و شرک‌تهای حفاری، بلکه به عنوان یک نهاد مالی، با

کارگیری روش HOP –مجوز سرمایه‌گذاری داشته باشد. همانطور که غضنفری نیز در مصاحبه‌های مطبوعاتی خود

رئیس کل اسبق بانک مرکزی بیان کرد:

استعفای مدیران اقتصادی راهگشا نیست

در مرکز مبادله تا حدی جلوی این خیز را گرفت اما با شدت تنش‌ها در منطقه و تحولات سیاسی در آمریکا و در نهایت مورد هدف قرار گرفتن کسنولگری ایران در سوره خیز قیمت دلار شتاب گرفت بطوریکه امروز ۲۵ فروردین ماه قیمت دلار در آستانه ۶۵ هزار تومانی است. در میان این آشفته‌گی‌های بازار ارز و رشد لحظه‌ای قیمت سکه و طلا، اخباری غیر رسمی مبنی بر استعفای رئیس کل بانک مرکزی و حتی انتخاب چانسنین و سرپرست منتشر شد. هر چند این امر تکذیب شد اما این موضوع مطرح شد که در این شرایط و با وجود اثرگذاری مستقیم کانه‌های خارجی در بازار ارز ایران و مجموع اقتصاد، اساسا تصمیمات رئیس بانک مرکزی چه اثری می‌تواند در مدیریت شرایط داشته باشد و موضوع مهمتر اینکه اصولاً "بانک مرکزی با توجه به امکانات و اختیاراتش چه نقشی می‌تواند داشته باشد. البته در شرایط قبل از تنش‌های اخیر در منطقه هم انتقاداتی بر عملکرد بانک مرکزی از جمله در ایجاد مرکز مبادله و مدیریت

عرضه ارز، دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، نحوه مداخله در بازار، توزیع اوراق سپرده بانکی ۳۰ درصدی، حراج سکه و... وجود داشت. اما آیا رئیس بانک مرکزی می‌تواند جلوی آثار اقتصادی عوامل خارجی، سیاسی و نظامی را بگیرد؟

▪ **اختیارات محدود بانک مرکزی**

ولی‌الله سیف، رئیس کل اسبق بانک مرکزی در این باره گفت: به نظر بنده نرخ در بازار ارز در شرایط عادی تحت تأثیر عوامل مختلفی از قبیل عملکرد اقتصادی و تصمیمات بودجه‌ای دولت

و مجلس، مقررات مربوط به واردات و صادرات، مجوزهای ویژه

مربوط به مبادلات مرزی و سفرهای سیاحتی و زیارتی خارجی قرار دارد و علاوه بر آن شرایط نامناسب و تنش در روابط بین المللی و تحریم‌ها، عوامل خارجی هستند که قطعا بر نرخ ارز و نوسانات آن در بازار تأثیر دارند. بنابراین، بانک مرکزی تنها دستگاه پاسخگو در این رابطه نیست و نباید همه اتفاقات در

تجارت

یکشنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۳ • ۵ شوال ۱۴۴۵ • شماره ۲۹۶۰

S u n • 1 4 A p r . 2 0 2 4 • 8 p a g e

سرمقاله

چرایی تضعیف قدرت خرید حقوق‌بگیران

ادامه از صفحه یک...سیاست‌گذاری این است که بدانیم جامعه به دو گروه اصلی «دریافت کنندگان مزد و حقوق ثابت» و «سایر اقشار دارای درآمد متغیر» تقسیم می‌شوند. بخش اول در امواج تورمی و با کاهش ارزش پول و بالا رفتن نرخ ارز متضرر می‌شوند اما گروه دوم به دلیل آنکه می‌توانند محصول خود را با نرخ تورم تطبیق داده و گران‌تر بفروشند و از تورم چندان متضرر نخواهند شد. بخش نامولّد خرّده فروش و عمده فروش، بخش بازرگانی و واسطه‌گری عملا حتی سود نیز می‌برد.

این بازار آزاد است که با دولت کار دارد و تأثیر خود را بر امور می‌گذارد و دولت با شانه خالی کردن از وظایف مدیریتی خود نمی‌تواند واقعیت بیرونی را نادیده بگیرد. این بخش غیرمولد است که با دولت کار دارد و نه برعکس! دولت عملاً با بی‌حفاظ گذاشتن مردم عادی و حقوق بگیران در برابر این بخش نامولّد آن هم بدون سلاح مزد و حقوق، افراد بی‌دفاع و بی‌سلاحی را در قفس شیر رها کرده است. دولت از مسئولیت خود بابت افت قدرت خرید اقشار حقوق و مزدبگیر کشور شانه خالی کرده و عملاً تبعات اقتصادی و رکودی کاهش توان خرید و تقاضای بخش عمده جمعیت ما که حقوق بگیران ثابت هستند را پذیرفته است. در این میان با وجود تورم و افت ارزش پول ملی، بخش مولد نیز تأحدی متضرر خواهد شد اما عملاً بخش نامولّد به سود نیز می‌رسد چون محصول دارای ارزش افزوده‌ای وارد بازار نمی‌کند که نگران سطح تقاضای موجود در بازار باشد و اگر ببیند تقاضا برای کالایش وجود ندارد، فوراً با فرار سرمایه آن را از کشور خارج می‌کند.

این مسیر و این ریل‌گذاری که ریشه در آموزه‌های رهایی اقتصاد و اصول اقتصاد لیبرالی دارد که در خود غرب توسط برخی برندگان جایزه نوبل اقتصاد رد شده است، باعث شده دولت در برابر گروه‌های آسیب‌پذیر درآمدی کاملاً احساس بی‌مسئولیتی کند. این در حالی است که بسیاری از حامیان این بخش نامولّد، حوزه‌های قدرت دولت را با این تبلیغات که «دولت در ایران بزرگ است» تخریب کرده و هر روز دولت را ضعیف‌تر کردند. ما عملاً شاهد خلع سلاح حاکمیت در مسابقه خصوصی‌سازی هستیم.

برخلاف تبلیغات موجود و ادعاهای پوشالی که ۸۰ درصد اقتصاد کشور را در دست دولت معرفی می‌کند، باید از نظر فعالیت‌ها و رشد خصوصی‌سازی، به رقمی بین ۱۷ تا ۲۱ درصد کاهش یافته است. این درحالی است که در گذشته نیز این سهم اندک بوده و ما از همان اواخر دهه شصتاد شاهد سهم ۳۰ تا ۳۲ درصدی بودیم و عملاً این دولت ابزار قدرتی در برابر سیستم بانکداری ربوی حامی بخش نامولّد و همچنین بخش مخرب و غیراسلامی بازار ثانویه بورس ندارد تا به نفع مردم مداخله کند. اینکه شرک‌تهای بالادستی فولاد، سیمان و پتروشیمی و لایاشگاه‌های بزرگ محصولاتی که با ارز دولتی و مواد اولیه ارزان تهیه کردند را در بسیاری از موارد با قیمت نرخ ارز آزاد می‌فروشند، این سرراغ‌آز رانتی است که بخش نامولّد اقتصاد از آن سود می‌برد و یکی از منشاء‌های اصلی تورم در کنار رفتارهای غیر شرعی بانک و بورس، همین اقدامات است که به تخریب قدرت خرید حقوق‌بگیران می‌انجامد.

بادداشت

اسرائیل چگونه از هوش مصنوعی

در جنگ غزه بهره می‌برد؟

ادامه از صفحه یک...حقوقی هوش مصنوعی و دوم، به کارگیری آن در جنگ غزه است. از منظر حقوق بین‌الملل هر چه سبب توسعه جامعه بشری می‌شود با دید مثبت به آن نگاه خواهد شد و به آن خوش آمد می‌گویند. به عنوان مثال در مورد تولید خودرو، دانش حقوق بین‌الملل از آن استقبال می‌کند به شرطی که جان انسان‌ها را به خطر نیندازد و به همین دلیل چگونگی رانندگی با آن و حتی تکلیف راننده و عابران پیاده نسبت به راکب خودرو هم در یک جامعه مشخص می‌شود و در نهایت از یک تولید جدید استقبال می‌شود. در مورد هوش مصنوعی هم همین مساله صادق است. جامعه ملل از این نوآوری استقبال کرده اما سیاحت این است که دولت‌ها و افراد چگونه از آن در جامعه بشری استفاده می‌کنند. تا به امروز قوانین مکتوب در مورد هوش مصنوعی وضع نشده اما اتحادیه اروپا به دنبال تصویب این قواعد است اما در کل هنوز هیچ استاندارد جهانی به صورت شفاف در این خصوص وجود ندارد و در حقوق بین‌الملل هم در این خصوص هیچ قانونی وجود ندارد. در نظام و سیاست بین‌الملل یک استثنا داریم و آن این است که دولت‌ها برای رسیدن به منافع خود و تثبیت قدرت و دستیابی به ثروت به هر وسیله‌ای متوسل می‌شوند. به عنوان مثال تولید یک کالا که

ممکن است به جامعه بشری و محیط زیست ضربه بزند که از این قبیل مسائل به حساب می‌آید؛ به گونه‌ای که آمریکا و چین در حوزه صنعت اقداماتی را انجام می‌دهند که گرم شدن کره زمین را تسهیل می‌کند و از سوی دیگر موجب تولید بیش از حد گازهای گلخانه‌ای می‌شوند که اصولاً به این مسائل بی‌اعتنا هستند. در مورد هوش مصنوعی هم همین طور است و به آن بی‌اعتنا هستند که در مورد بحران غزه هم این مساله صادق است. هنوز مدارک علفی در مورد استفاده از هوش مصنوعی در غزه توسط اسرائیل مطرح نشده اما تل آویو سعی می‌کند که خلاً پروژه‌های نظامی خود را در روند عملیات‌ها و بحران‌ها تست کند. به عنوان نمونه در مورد گنبد آهنین شاهد بودیم که اسرائیل آن را در جریان جنگ ۲۲ روزه غزه به کار گرفت تا بتواند خلأ‌های آن را برطرف کند. در مورد هوش مصنوعی هم به احتمال زیاد بین‌رشته‌ای رخ داده و برداشت علمی بنده هم می‌تواند همین مساله را تصدیق کند؛ چراکه در شرایط کنونی جنگ غزه، نظام بین‌الملل در یک وضعیت غبار آلود قرار دارد و اسرائیل هم به قطعنامه اخیرالصدور شورای امنیت پایبند نبوده و در حال اجرای سناریوهای مدنظر خود است.